MODERNIZAREA SECTORULUI DE SECURITATE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Serghei SPRINCEAN
Universitatea de Studii Europene din Moldova, 2/1 Ghenadie Iablocikin, Chișinău, Republica Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM
sprinceans@yahoo.com
ORCID: 0000-0002-7411-9958

Alexandru TOCARJEVSCHI
Școala Doctorală Științe Sociale a Universității de Stat din Moldova, 60 Alexei Mateevici,Chișinău, Republica Moldova
tocarjevschi.alexandru@gmail.com

Oliana SULA
doctor in political sciences University of Durres "Aleksander Moisiu" Albania, Durres
olianasula@gmail.com
ORCID 0000-0002-9370-9582

Articolul este elaborat în cadrul subprogramului de cercetare: 01.05.01 Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul aderării la Uniunea Europeană: abordări juridice, politologice și sociologice

Rezumat. *Războiul din Ucraina a determinat ca Republica Moldova să aprobe o nouă Strategie de securitate națională în care este prevăzut expres că Federația Rusă reprezintă principală amenințare pentru securitatea Republcii Moldova. Sistemul de securitate cuprinde şi acele instituţii, organizaţii şi formaţiuni care sunt abilitate cu autoritatea de a folosi forţa sau ameninţarea cu forţa pentru a proteja statul şi cetăţenii săi, precum şi acele structuri civile în responsabilitatea cărora întră administrarea şi supravegherea structurilor de forţă. Modernizarea sectorului securităţii naţionale a Republicii Moldova presupune optimizarea unor instituţii de stat cu atribuţii în domeniul securităţii statului, care activează în temeiul legislaţiei Republicii Moldova şi care au ca obiectiv îndeplinirea sarcinilor de protecţie a cetăţenilor şi a statului. Sectorul securităţii naţionale este responsabil de realizarea scopului securităţii naţionale.*
***Cuvinte-cheie**: sector de securitate, instituție abilitată în domeniul securității, modernizarea sectorului de securitate, sistem de securitate*
Abstract. *The war in Ukraine led the Republic of Moldova to approve a new National Security Strategy, which expressly states that the Russian Federation represents the main threat to the security of the Republic of Moldova. The security system also includes those institutions, organizations and formations that are authorized to use force or the threat of force to protect the state and its citizens, as well as those civilian structures responsible for the administration and supervision of force structures. The modernization of the national security sector of the Republic of Moldova involves the optimization of state institutions with responsibilities in the field of state security, which operate under the legislation of the Republic of Moldova and whose objective is to fulfill the tasks of protecting citizens and the state. The national security sector is responsible for achieving the goal of national security.*
***Keywords**: security sector, institution authorized in the field of security, modernization of the security sector, security system*

Nivelul organizațional al sistemului național de securitate este reprezentat prin multitudinea de instituții, care în temeiul competențelor interacționează în vederea administrării, supravegherii, consultării și monitorizării implementării politicilor de securitate națională, precum și furnizării serviciilor de securitate [1, p. 80]. Prin urmare, sistemul securităţii, apărării şi ordinii naţionale a Republicii Moldova se defineşte ca ansamblu de concepte, strategii, politici, mijloace, reglementări şi structuri administrative ale statului, precum şi ca ansamblu de instituţii ale societăţii care au rolul de a realiza, a proteja şi a promova interesele naţionale ale ţării. În acelaşi timp, sistemul securităţii a Republicii Moldova este un mecanism de interacţiune între componentele pe care le include, bazat pe

interesele naţionale şi pe valorile societăţii, menit să asigure realizarea obiectivelor strategice ale ţării, determinate de liniile directorii ale politicii de securitate naţională [2, p. 121].
Securitatea națională poate fi analizată și în ipostaza sa de funcție a societății, respectiv cea de protecţie, ori, mai bine zis, de autoprotecţie a statului naţional [3, p. 607]. Din această perspectivă, problematica securităţii naţionale poate fi supusă investigaţiei cu ajutorul analizei funcţionale (care operează cu concepte şi noţiuni ca funcţie – disfuncţie, ori cu metode de cercetare diverse, cum ar fi, spre exemplu, analiza structuralist-funcţionalistă, promovată de sociologul american Robert King Merton etc. O concluzie ce se poate desprinde din rândurile de mai sus este aceea că, cu cât aplicăm mai multe metode de cercetare, cu atât securitatea naţională se înfăţişează, în mod benefic, în mai multe ipostaze (de stare a sistemului social naţional, de proces social complex, de sistem, de funcţie a statului naţional etc.), iar în fiecare din aceste ipostaze ea apare în multiple dimensiuni [4, p. 100].
Sistemul securităţii naţionale al Republicii Moldova este un mecanism de interacţiune între componentele pe care le include, bazat pe interesele naţionale şi pe valorile societăţii din RM, menit să asigure realizarea obiectivelor strategice ale ţării, determinate de liniile directorii ale politicii de securitate naţională [5, p. 155]. Republica Moldova porneşte de la înţelegerea că are nevoie de un sistem de securitate naţională bazat pe un cadru instituţional definit cu claritate prin acte normative relevante şi pe un personal de înaltă calificare, ce va funcţiona în conformitate cu legislaţia în vigoare [6, p. 311]. Acest cadru instituţional îl constituie sectorul securităţii naţionale al Republicii Moldova [7, p. 90].
Din sectorul securităţii naţionale al Republicii Moldova fac parte instituţiile de stat cu atribuţii în domeniul securităţii statului, care activează în temeiul legislaţiei Republicii Moldova şi care au ca obiectiv îndeplinirea sarcinilor de protecţie a cetăţenilor şi a statului. Sectorul securităţii naţionale este responsabil de realizarea scopului securităţii naţionale [8, p. 38]. În esență, reprezintă o definire exhaustivă a sistemul securităţii naţionale al Republicii Moldova, menit să asigure starea de securitate națională a Republicii Moldova, prin prisma domeniilor de referință stabilite și cu specificarea procesului de reformare a acestui sistem și sectorului propriu zis [9, p. 599].
În securitatea naţională, a statului se întîlnesc, fragmentate, diferite domenii şi elemente de structură din care, în principal, fac parte: securitatea politică, economică, militară, informaţională, socială, ecologică, precum şi securitatea dezvoltării culturale a naţiunii [10, p. 481].
Esenţa **securităţii politice** constă în capacităţile şi posibilităţile naţiunii (societăţii civile) de a rezolva de sine stătător problemele orînduirii de stat, de a promova în mod independent politica internă şi externă în interesul persoanei şi al societăţii [11, p. 83].
Pentru Moldova acest aspect este extrem de important, deoarece sînt foarte puţine state unde nu numai unii reprezentanţi ai partidelor şi formaţiunilor politice, ci şi unii membri ai parlamentului şi guvernului public nu recunosc însuşi statul din a cărui structură fac parte şi nu respectă în mod demonstrativ Constituţia şi alte acte legislative ale ţării [12, p. 128]. Acesta este un atentat direct la posibilităţile statului de a promova o politică internă independentă [13, p. 151].
Acelaşi lucru se observă şi în planul politicii externe, cînd declaraţiile şi acţiunile unor funcţionari suspuşi înrăutăţesc considerabil relaţiile Moldovei cu alte ţări [14, p. 91]. Tocmai neasigurarea securităţii politice cuvenite a făcut să apară pericolul la integritatea teritorială a Moldovei, ceea ce, în ultimă instanţă, nu înseamnă altceva decît imposibilitatea de a promova o politică externă independentă [15, p. 102].
Securitatea economică se caracterizează prin nivelul de dezvoltare a forţelor de producţie şi relaţiilor economice din societate, existenţa infrastructurii, resurselor strategice, forţei de muncă calificate şi a unui sistem de pregătire a ei, precum şi prin caracterul integrării în sistemul relaţiilor economice mondiale [16, p. 33].
Pentru Moldova aceasta înseamnă protejarea propriului producător, precum şi a pieţei interne şi externe. Deosebit de importantă pentru orice ţară, inclusiv pentru Moldova, este asigurarea livrărilor

neîntrerupte de resurse energetice, care poate fi realizată prin identificarea a trei-patru parteneri strategici, relaţiile reciproce cu aceştia, inclusiv cele politice, necesitînd un control deosebit [17, p. 133].

Specificul **securităţii militare** constă în faptul că menirea ei este de a asigura interesele securităţii naţionale a statului cu mijloace de influenţă militară [18, p. 42]. Din acest punct de vedere, ţinînd cont de faptul că Republica Moldova şi-a declarat neutralitatea [19, p. 12].

Cele menţionate mai sus, reprezintă minimul obligatoriu fără de care Moldova nu va putea exista ca stat independent şi suveran [20, p. 535]. Totuşi, acestea sînt insuficiente. Mai este nevoie de voinţă politică, deoarece se impune necesitatea acută de a se face ordine în ţară, de a se pune capăt corupţiei, criminalităţii şi lipsei de responsabilitate la toate nivelurile puterii de stat [21, p. 28]. Numai respectarea riguroasă a legilor de către toţi cetăţenii fără excepţie şi tragerea la răspundere a infractorilor pot stopa procesul de destabilizare a Republicii Moldova [22, p. 548].

Astăzi problema existenţei în viitor a Republicii Moldova şi a strategiei ei geopolitice este mai actuală ca niciodată, deoarece Moldova continuă să se afle la frontiera dintre Est și Vest, dintre Comunitatea Statelor Independente şi UE, dintre rublă şi euro, dintre NATO şi multe alte cunoscute şi necunoscute și război în proximitate [23, p. 234]. S-au schimbat forţele, s-au schimbat partenerii, s-au schimbat regulile jocului, dar nu s-a schimbat situaţia geopolitică a Moldovei [24, p. 190].

Prin urmare, situația privind războiul din Ucraina a determinat Republica Moldova să aprobe o nouă Strategie de securitate națională, în care este prevăzut expres că, Federația Rusă nu mai apare ca „partener strategic”, ci ca „principală amenințare” și ca stat-agresor [25, p. 223]. În acest sens, Republica Moldova nu mai neagă amenințarea rusească, dar evidențiază nevoia esențială de a crește investițiile în sectorul național de apărare, care, prea mult timp, a fost prost gestionat, neglijat și subfinanțat [26, p. 82]. Astfel, pentru a descuraja atacurile din exterior și pentru a-și asigura apărarea, Republica Moldova are nevoie de Forțe Armate moderne, echipate corespunzător, sustenabile, bine pregătite și cu un grad ridicat al interoperabilității cu partenerii externi [27, p. 366].

În context, Serviciul de Informaţii şi Securitate al Republicii Moldova este o autoritate administrativă autonomă, căreia îi revine competența de asigurare a securității Republicii Moldova [28, p. 93].

Scopul activității Serviciul de Informaţii şi Securitate al Republicii Moldova constituie asigurarea securității interne și externe a statului, apărarea ordinii constituționale, contribuirea la apărarea sistemului economic național și la asigurarea capacității de apărare a statului, combaterea terorismului și a altor amenințări la adresa securității statului, cu utilizarea mijloacelor preventive și speciale de natură nonmilitară [29, p. 83].

Sistemul de securitate cuprinde și acele instituţii, organizaţii şi formaţiuni care sunt abilitate cu autoritatea de a folosi forţa sau ameninţarea cu forţa pentru a proteja statul şi cetăţenii săi, precum şi acele structuri civile în responsabilitatea cărora întră administrarea şi supravegherea structurilor de forţă [30, p. 55]. La mod direct este vorba de următoarele componente: Guvernul Republicii Moldova, fiind autoritatea executivă centrală, este responsabil de asigurarea apărării şi securităţii naţionale în ansamblu, dar în limitele atribuţiilor sale constituţionale [31, p. 60]. Guvernul conduce şi monitorizează activitatea agenţiilor de stat ce operează direct în domeniul securităţii naţionale şi a apărării [32, p. 90]. Executivul este responsabil de capabilitatea de apărare a ţării, a aprovizionării forţelor armate cu armament, muniţii, echipament militar şi alte resurse materiale [33, p. 114]. Guvernul activează în strictă conformitate cu deciziile parlamentului şi decretele prezidenţiale în domeniu. Guvernul coordonează activităţile autorităţilor executive central *(ministere, departamente şi agenţii de stat)* şi locale, elaborează bugetul de stat, implementează programe specifice în domeniul securităţii şi apărării [34, p. 81].

Pe lângă, organele securității statului, Preşedintele Republicii Moldova, Parlamentul, Guvernul, Consiliul Suprem de Securitate, de menționat și alte instituţiile de stat cu mandat de forţă şi civile ce formează sectorul securităţii naţionale: Armata Naţională a Republicii Moldova; Inspectoratul

General al Poliției; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Inspectoratul General de Carabinieri; Inspectoratul General pentru Migrațiune; Autoritatea Națională a Penitenciarilor; Comisiile permanente ale Parlamentului pentru apărare, securitate şi ordine publică şi pentru politică externă şi integrare europeană a Parlamentului; Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene; Ministerul Justiției; Ministerul Finanţelor; organele Procuraturii etc.

În această ordine de idei se înscrie și activitatea Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale; Ministerului Mediului; Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerului Sănătății; Ministerului Muncii și Protecției Sociale; Ministerului Educaţiei şi Cercetării; Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare; Academiei de Ştiinţe a Moldovei alte instituții în conformitate cu legislația în vigoare [35, p. 122].

Astfel, accentuăm că, alături de dimensiunea militară, care rămâne totuși segmentul preponderent al securității și continuă să aibă ca obiect de referință statul, sunt reținute şi următoarele: dimensiunea economică, având ca obiect de referință economia națională; dimensiunea politică, cu privire la regim sau la principiul constitutiv al statului; dimensiunea societală, cu relevanță în materia identității comunităților; dimensiunea mediului ce reține ca obiect de referință mediul înconjurător

Specialiștii în problematica securității sau orientat spre teoretizarea altor obiecte de referință şi spre analiza amenințărilor de natură non-militară. Imaginea generală este aceea a unei lărgiri semnificative a ariei de interes în analiza riscurilor şi amenințărilor de securitate ca o consecință a vastului proces de prefacere şi restructurare a modelului de definire a securității. În context, diversitatea formulărilor concepţiilor cu privire la securitate naţională este logică, deoarece aceasta-i o ştiinţă percepută, cu multe dimensiuni interdisciplinare. Respectiv, este cert și reiterăm că, abordările teoretice sunt necesare pentru a structura clar şi sistemic riscurile şi ameninţările în corelaţie cu obiectul de referinţă a securităţii (individ, societate, stat, regiune, glob).

BIBLIOGRAFIE:

1. SPRINCEAN, Serghei. *Security of development into a knowledge-based society: Eastern european case*. In: “Challenges, Processes and Policies for Circular Economy that works for Consumers”. COST Action CA22124 - ECO4ALL mid-term International Conference, 9-10 May 2025. Book of Abstracts. Iași: „Alexandru Ioan Cuza” University Publishing House. 2025, p. 80.
2. SPRINCEAN, S. *Politica securității umane în condițiile pandemiei Covid-19*. În: Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale, Ediţia a 3-a, 06-07 noiembrie 2020 / colegiul de redacție: Vitalie Ojovanu (redactor responsabil și coordonator). Chișinău: Print-Caro, 2020, p. 119-125. ISBN 978-9975-56-805-0.
3. SPRINCEAN, Serghei. *Incursiuni securitare de soluționare a conflictului transnistrean în contextul crizei energetice*. În: "Ştiinţă. Educaţie. Cultură". Culegere de articole. Conferinţa ştiinţifico-practică internaţională. A 34-a aniversare a Universităţii de Stat din Comrat. Febr. 2025. / redactor-şef şi editor: Ghenova Svetlana. Vol. 1: Ştiinţe economice. Tehnologii informaţionale, matematică şi fizică. Agricultură şi industria alimentară. Drept şi ştiinţe politice. Comrat: A&V Poligraf. 2025, p. 604-610.
4. SPRINCEAN, S. *Asigurarea securității umane prin fortificarea siguranței persoanei.* În: Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale, USMF, Ediţia a 5-a, 7-8 octombrie 2022 / redactor responsabil și coordonator: Vitalie Ojovanu. Chișinău: Print-Caro, 2022, p. 97-103. ISBN 978-9975-165-12-9.

5. SPRINCEAN, S. *Oportunități politice pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană*. În: Independența de stat a Republicii Moldova: retrospective și realități. Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională, din 26 august 2021: "30 de ani de la adoptarea declarației de independentă a Republicii Moldova: aspecte politico-juridice și social-economice". / Coord. Victor Juc. Chișinău: Tipografia Centrală. 2022, p. 153-171.
6. SPRINCEAN, S. *Prioritățile de securitate națională prin prisma obiectivelor de securitate umană în contextul perspectivei de extindere a UE*. În: Conferința Internațională Jean Monnet "Mecanisme şi modele de adoptare a deciziilor la nivel local/regional/central",19-20 aprilie 2024, Chişinău / Coord. L. Roşca. Chişinău: Print-Caro, 2024, p. 309-318.
7. SPRINCEAN, S. *Securitatea umană și bioetica*. Chișinău: F.E.P. "Tipografia Centrală". 2017, 304 p.
8. SPRINCEAN, S. *Simbioza securităţii şi interesele Republcii Moldova în perspectiva extinderii UE*. Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională. Materialele conferinţei ştiinţifice internaţionale, 24 mai 2024 / coord.: I. Coropcean; colegiul de redacţie: C. Manolache [et al.]. Chişinău: AMFA, 2025, p. 32-44.
9. SPRINCEAN, Serghei. *Valențe geostrategice și securitare ale crizei energetice din regiunea transnistreană a Republicii Moldova*. În: "Ştiinţă. Educaţie. Cultură". Culegere de articole. Conferinţa ştiinţifico-practică internaţională. A 34-a aniversare a Universităţii de Stat din Comrat. Febr. 2025. / redactor-şef şi editor: Ghenova Svetlana. Vol. 1: Ştiinţe economice. Tehnologii informaţionale, matematică şi fizică. Agricultură şi industria alimentară. Drept şi ştiinţe politice. Comrat: A&V Poligraf. 2025, p. 597-603.
10. SPRINCEAN, S. *Politica securității umane în Republica Moldova în contextul provocărilor și oportunităților mediului regional de securitate*. În: Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european. / red. şt. Valeriu CUŞNIR. Chișinău: Tipografia Centrală. Subcap. 5.2. 2019, p. 477-497.
11. DAVID Aurel V., *Doctrine, politici şi strategii de securitate*, Ed. Fundaţiei "România de Mâine", Bucureşti, 2008.
12. SPRINCEAN, S.; COZONAC, R. *Perspective asupra securității umane și modernizării sociopolitice*. În: Conferința științifică internațională "Strategia securității Uniunii Europene în contextul metamorfozelor relațiilor internaționale" (II), 22 aprilie 2022. Culegere de articole științifice. Acad. de Administrare Publică din Republica Moldova. / comitetul științific: Oleg Balan [et al.]; colegiul redacțional: ROȘCA, L. [et al.]. Vol. 2. Chișinău: Print-Caro, 2022, p. 126-132.
13. SPRINCEAN, S., SOHOȚCHI T.-S. *Human security and personal safety approaches to the contemporary East-European security challenges.* In: Розвиток політичної науки: європейські практики та національні перспективи: матеріали Міжнародної XI науково-практичної конференції, Чернівці, 27 травня 2021 року. Чернівці: Технодрук, 2021. с. 149-156.
14. SPRINCEAN, S. *Problematica securității umane în contextul evoluției societății contemporane*. În: Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. / Coord. Vitalie Varzari. Cap. 4. Chișinău: Tipografia Centrală. 2016, p. 77-94.
15. SPRINCEAN, S. Siguranța persoanei în contextul sistemului de asigurare a securității umane. In: *Parteneriatul Estic: spre o comunitate a democrației și prosperității*, Ed. 16, 31 martie - 1 aprilie 2023. Chișinău: "Print-Caro" SRL, 2023, 1, p. 98-105.
16. SPRINCEAN, S. *The importance of the inter-correlation between industrial symbiosis and security symbiosis for ensuring the macro-social sustainability*. In: Industrial Symbiosis from a business perspective: challenges and opportunities. Proceedings Book. WG2 Workshop &

Conference. Izmir, May 21 2025. Yecla, Spain: Technological Centre of Furniture and Wood of the Region of Murcia (CETEM). COST Action CA22110 - LIAISE. 2025, p. 31-35.
17. SPRINCEAN, Serghei, LISNIC, Victoria. Evaluarea impactului programelor-cadru și monitorizarea domeniului de cercetare și inovare. In: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Sociale)*, 2025, nr. 3(183), p. 128-136.
18. SPRINCEAN, S. Perspective de ajustare a principiilor securității umane în condițiile unui nou context geopolitic. In: *Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*, Ed. Volumul X, 7 iunie 2023. Cahul: Tipografia „CentroGrafic" SRL, 2023, Vol.10, Partea I, pp. 40-44.
19. SPRINCEAN, S. *Contribuții ale concepției securității umane la fortificarea spațiului european de securitate*. În: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale „Spaţiul european de securitate: provocări, oportunităţi, perspective de integrare". 11 octombrie 2019. Chișinău: Tipogr. "Print Caro", 2019, p. 9-20.
20. SPRINCEAN, Serghei; GRIGORIU, Inga. *Perspective civilizaționale în procesul de asigurare a securității umane.* În: Culegere de lucrări. Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene. Conferința Științifică Internațională "Promovarea valorilor socialeconomice în contextul integrării europene", Ediția a 7-a din 6-7 decembrie 2024, Chișinău. / coordonatorul ediției: Șargu Lilia; comitetul științific: Sedlețchi Iurie (preşedinte). Chișinău: USEM (Pulsul Pieței). 2025, p. 531-541.
21. SPRINCEAN, S. Aspecte securitare ale procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. In: *Securitatea umană și socială în statul democratic*, 27 octombrie 2023, Chișinău. Chișinău: Tipografia "Print-Caro", 2023, p. 25-32.
22. SPRINCEAN, Serghei. *Evoluția metodologiei de cercetare în studiile de securitate în contextul noilor provocări geopolitice*. În: Culegere de lucrări. Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene. Conferința Științifică Internațională "Promovarea valorilor socialeconomice în contextul integrării europene", Ediția a 7-a din 6-7 decembrie 2024, Chișinău. / coordonatorul ediției: Șargu Lilia; comitetul științific: Sedlețchi Iurie (preşedinte). Chișinău: USEM (Pulsul Pieței). 2025, p. 542-553.
23. SPRINCEAN, Serghei. Dezvoltarea umană și siguranța persoanei în contextul preocupărilor pentru securitatea umană. In: *Studii şi cercetări juridice* / Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM; colegiul de redacție: Valeriu Cușnir (coordonator ştiinţific) [et al.]. Chișinău: CEP USM, Partea 7-8. Subcap. 7.1. 2024, p. 231-239.
24. BUZAN, Barry. *Popoarele, Statele şi Frica.* O agendă pentru studii de securitate internaţională în epoca de după Războiul Rece. Săndulescu, Vivia (trad.). Chișinău: Cartier, 2000. 385 p. ISBN 978-997579727-6.
25. SPRINCEAN, S. *Valențe conceptual-metodologice ale unor categorii și noțiuni specifice domeniului securității.* În: Conferința Internațională "Consolidarea rezilienței sociale prin valorificarea capitalului uman în contextul aderării Republicii Moldova și Ucrainei la Uniunea Europeană", 17-18 octombrie 2024, Chișinău / Coord. V. Mocanu. Chișinău: Editura USM, 2024, p. 219-226.
26. SPRINCEAN, Serghei. Consecințe securitare ale recunoașterii independenței Transnistriei în contextul „Crizei energetice" de la începutul anului 2025. În: *State, security and human rights: in digital era*, 12-13 decembrie 2024, Chișinău. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al Universităţii de Stat din Moldova, 2025, pp. 79-90.
27. SPRINCEAN, S.; GRIGORIU, I.; GUIGOV, A. *Reglementări și mecanisme internaționale ale protecției refugiaților în Republica Moldova*. În: Provocări actuale în securitatea frontierei şi protecţia internaţională: Conferinţa ştiinţifică naţională cu participare internaţională, 10 aprilie 2025, Chişinău / coordonator: Svetlana Slusarenco. Chişinău: CEP USM. 2025, p. 359-374.

28. SPRINCEAN, S. *Impactul pandemic al maladiei COVID-19 asupra calității guvernării prin prisma asigurării securității umane*. În: Republica Moldova în contextul necesităţilor de modernizare și dezvoltare sub impactul negativ al crizei de pandemie COVID-19: Materialele conferinței științifice cu participare internațională din 25 mai 2021. / Coord. V. Juc. Chișinău: Tipografia Centrală. 2021, p.82-116.
29. DAVID Aurel V. Sociologia națiunilor, Ed. Tempus Dacoromania Comterra, București, 2005, p. 358.
30. SPRINCEAN, Serghei. *Researching security issues in the context of methodological and conceptual adjustment needs to new geopolitical realities*. În: Implementarea acordului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în contextul demarării procesului de negocieri privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Masă rotundă. USEM, 13 februarie 2025, Chişinău / comitetul organizatoric: Catan Petru [et al.]. Chişinău: Pulsul Pieţei, p. 53-58.
31. SPRINCEAN, Serghei; PÎRȚAC, Grigore. *Security identity in support of sustainable human development*. În: Implementarea acordului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în contextul demarării procesului de negocieri privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Masă rotundă. USEM, 13 februarie 2025, Chişinău / comitetul organizatoric: Catan Petru [et al.]. Chişinău: Pulsul Pieţei, p. 58-62.
32. SPRINCEAN, S. *Perspective filosofice asupra fenomenelor și proceselor securitare*. În: Filosofia şi perspectiva umană: culegere de articole de la conferinţa ştiinţifică consacrată Zilei Mondiale a Filosofiei. 21 noiembrie 2024. Ediţia 21. Chişinău / coordonatori ştiinţifici: Ana Pascaru, Andrei Perciun. Chişinău: Artpoligraf. 2025, p. 86-102.
33. SPRINCEAN, Serghei. *Development of conceptual apparatus of the contemporary security studies for better analysis of securing good governance and democracy*. In: Election Integrity and the Quality of Democracy: Challenges and Pathways to Good Governance. The work of the materials of the international scientific conference. / editors: Natalia Putină, Mariana Iaţco. Chişinău: CEP USM. 2025, p. 110-123.
34. SPRINCEAN, S. *Perspective de fortificare a securității regionale în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană*. În: Conferința Internațională Jean Monnet: "Cooperarea instituţiilor statului în asigurarea unităţii naţionale". 28-29 martie 2025, Chişinău. / coordonator: Ludmila Roşca. Chişinău: Print-Caro, 2025, p. 73-86.
35. SPRINCEAN, S.; GRIGORIU, I. *Securitatea umană și unitatea națională: tangențe și perspective*. În: Conferința Internațională Jean Monnet: "Cooperarea instituţiilor statului în asigurarea unităţii naţionale". 28-29 martie 2025, Chişinău. / coordonator: Ludmila Roşca. Chişinău: Print-Caro, 2025, p. 118-133.